

MUNICIPAL COURT OF Priština
GJYKATA KOMUNALE NË Prishtinë
OPŠTINSKI SUD U Prištini
P br. 63/04
Datum: 30. jula 2009.

U IME NARODA

Opštinski sud u Prištini, u sudskom veću koje čine:

- 1) Eulex-ov sudija Arkadiusz Sedek, kao predsedavajući sudija,
- 2) Eulex-ov sudija Gerrit Marc Sprenger, kao član veća,
- 3) lokalni sudija Agim Maliqi,

Uz pomoć zapisničara

U krivičnom predmetu protiv:

Slavko STALETOVIĆ, sin Staleta i Dobrile (devojačko prezime Đorđević), rođen 28.08.1956. u Donjoj Vitini, oženjen, otac dvoje dece, Srbin po nacionalnosti, optužen za krivično delo podstrekavanja nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora ili netolerancije, iz člana 115, stav 1 KZK;

Nakon što je održalo javne glavne pretese 08., 15. i 30. jula 2009., u prisutnosti gore pomenutog okrivljenog i EULEX-ovog javnog tužioca Paula Scoggina;

I većalo o odluci 30. jula 2009., na osnovu člana 391 (1) of KZKP;

Oglašava javno i u prisutnosti javnog tužioca sledeću:

PRESUDU

Okrivljeni Slavko STALETOVIĆ, sa gore pomenutim ličnim podacima

Oglašava se krivim

Za krivično podstrekavanja nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora ili netolerancije, iz člana 115, stav 1 KZK;

Zato što:

Okrivljeni se oglašava krivim za krivično delo kojim ga tereti optužnica javnog tužioca, konkretno:

Dana 2. septembra 2004., oko 10:15 h, ispred kapije osnovne škole "Anton Santori", na pola puta između Donje Vitine i Gorje Vitine, okrivljeni je na javnom mestu podstrekavao na nacionalnu, rasnu, versku mržnju između etničkih grupa koje žive u opštini Štrpce, tako što se obratio oštećenoj stranci, g. Aliju Halimiju na srpskom: "Jebem ti albansku majku. će ti skinem glavu". Halimi je delovao u svojstvu službenika za povratak zajednica u opštini. Dok je g. Halimi snimao video kamerom čak i roditelje albanske nacionalnosti, koji su se vratili u školu radi nastavka obrazovnog procesa, okrivljeni je izrekao pretnje obeležene mržnjom, kao što su : "Ono što smo vam uradili u ratu 1998-1999, nije ništa prema onom šta ćemo vam uraditi u sledećem ratu, klačemo vas, uključujući decu, treba da ih odvedete kasapinu na klanje a ne u školu. Ovo je Srbija a ne Kosovo". Onda je pokušao da zgrabi kameru, ali je intervenisao američki policajac i odvuкао okrivljenoga sa mesta incidenta.

KAZNA

Slavko STALETOVIĆ

Prema članu 3, stav 1(1 i 3), članu 6, članu 11, stav 1, članu 15, stavovi 1 i 2, članu 34 i članu 38, stavovi 1 i 2, osuđuje se na kaznu zatvora od 120 dana,

Prema članu 41, stav 1(1), članu 42, članu 43, stav 2, članu 44, stavovi 1, 2, i 3, kazna neće da se izvrši ako osuđeni u roku od tri godine posle pravosnažnosti ove presude ne počini krivično delo,

Prema članu 54, stavovi 1 i 2 (1) i članu 39, stavovi 1,3,4 i 5, članu 64, stavovi 1 i 3, izriče mu se novčana kazna od 200 Eura, plativo u deset mesečnih rata, pod 20 Evra svaka,

ODŠTETNI ZAHTEV

Nema odštetnog zahteva.

TROŠKOVI

Prema članovima 99 i 102 ZKPK, osuđeni se obavezuje da plati opšte troškove postupka, u iznosu od 100 Evra.

OBRAZLOŽENJE

I. Razvoj postuka.

Optužnicom javnog tužioca u Uroševcu od 31. decembra 2004. (PP.br.1077/2004), Slavko Staletović optužen je za krivično delo podstrekavanja nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora ili netolerancije, iz člana 115, stav 1 KZK. Dana 25. januara 2005. sudija za potvrđivanje optužnice izdao je rešenje kojim se optužnica protiv gore pomenutog lica potvrđuje.

Dana 8. maja 2009. predsednik skupštine EUELEX-ovih sudija doneo je rešenje kojim se predmet predmet protiv Slavka Staletovića dodeljuje EUELEX-ovom timu u okružnom sudu u Prištini. Rešenje je doneseno prema članovima 3.4, 3.i 4.3 Zakona o nadležnostima (zakon br. 03/L-053).

Javni glavni pretres započeo je 8. jula 2009. i nastavio se pod vodstvom gore navedenih članova veća. Okrivljeni Slavko Staletović prisustvovao je celom suđenju, ali nije angažovao branioca. Oštećena stranka Ali Halimi prisustvovao je samo da bi bio ispitan kao svedok, iako je uredno pozivan na sve pretrase.

Predsedavajući sudija je potvrdio da je sudsko veće uspostavljeno prema zakonu. Nadležnost EUELEX-ovih sudija za ovaj predmet zasniva se na članu 3.3 b) zakona br. 03/L-053 o nadležnostima, odabiru predmeta i dodeljivanju predmeta EUELEX-ovim sudijama i tužiocima na Kosovu. Ovde treba naglasiti da stranke nisu imale primedaba na sastav veća.

Na istom pretresu, nakon što je javni tužilac pročitao optužnicu, od okrivljenoga se tražilo da se izjasni da li se oseća krivim. U svom odgovoru na to pitanje on je odbacio optužbe.

Na pretresu od 8. jula 2009., ispitani su svedoci Ismail Fetahu i Hamdi Rushti.

Dana 15. jula 2009. ispitani su sledeći svedoci: Ali Halimi - oštećena stranka, Maxhun Sokoli. Na predlog okrivljenoga veće je pozvalo i ispitalo i sledeće svedoke: Srđana Stanišića i Slađana Boškovića.

Dana 30. jula 2009. ispitan je okrivljeni Slavko Staletović, koji je izneo svoje viđenje događaja. Na istom pretresu svoje završne reči izneli su javni tužilac i okrivljeni. Istog dana, nakon većanja i glasanja, sud je oglasio gore navedeni pisani dispozitiv ove presude.

II. Činjenično stanje u vezi sa događajem od 2. septembra 2004.

Septembra 2004. Ali Halimi radio je kao službenik za povratak u opštini Štrpce. Lokalnu kancelariju za zajednice u opštini Štrpce uspostavila je augusta 2004. Zhaklina King – predstavica za zajednice u kancelariji UNMIK-a. U svom svojstvu, Ali Halimi je rebao da prati povratak đaka albanske nacionalnosti u školu "Anton Santori", na pola puta između sela

Donja Vitina i Gornja Vitina, budući da je ranije informisan da albanskoj deci neće biti dozvoljeno da nastave da polaze nastavu u toj školi. Povratku albanskih đaka u tu školu protivili su se roditelji iz srpske zajednice. Dana 2. septembra 2004. oko 10.00 h, Ali Halimi uzeo je digitalnu kameru i svojom službenom Lodom Nivom uputio se u gore pomenutu školu. Oko 10.15 h okrivljeni Slavko Staletović pojavio se na licu mesta, nakon što je putujući svojim kolima od Donje Vitine prema Štrpcu primetio komešanje pred ulaskom u tu školu. Rešio je da stane i pogleda šta se događa jer je bio radoznao.

U tom času, na mesto krivičnog dela bila je grupa od 70-80 ljudi, uključujući roditelje Albance i Srbe i učitelje iz albanske i srpske zajednice. Zbog napetosti između Albanaca i Srba u vezi sa problemom povratka albanskih đaka u školu, bili su prisutni i članovi KPS-a i policije UNMIK-a.

Dok je Ali Halimi pokušao da snima u dokazne svrhe, pripšao mu je Slavko Staletović, koji ga je omeo i obratio mu se na agresivan način. Okrivljeni mu je zabranio da snima i rekao mu na srpskom jeziku: *"Jebem ti albansku majku, će ti skinem gllavu"* (*fuck your Albanian mother, I will chop off your head*). Onda je rekao Aliji Halimiju na albanskom: *"Ono što smo vam uradili u ratu 1998-1999, nije ništa prema onom šta ćemo vam uraditi u sledećem ratu, klačemo vas, uključujući decu, treba da ih odvedete kasapinu na klanje a ne u školu. Ovo je Srbija a ne Kosovo"*. Ove su reči izgovorene tako glasno da su ih čuli ljudi okupljeni na tom mestu. Okrivljen je pokušao da zgrabi kameru, vlasništvo Alija Halimija, ali je jedan američki policajac intervenisao i naredio okrivljenom da se povuče sa mesta incidenta. Aliju Halimija uplašila je ova neprijateljska reakcija. Pomislio je da bi mogla da ima ozbiljne posledice s obzirom na prisutnost velikog broja Albanaca i Srba, kojima bi mogla da posluži kao povod za međuetnički sukob.

U nameri da smanje napetost policajci su naredili Slavku Staletoviću i Aliji Halimiju da se udalje sa lica mesta, što su ovi i uradili.

Nakon incidenta Ali Halimi pokušao je da zagladi sukob sa Slavkom Staletovićem, ali nije uspeo jer je ovaj pretio da će, ako ga prijavi vlastima, da ga ubije i pobegne u Srbiju. Tu poruku je oštećenoj stranci prosledio opštinski službenik Afet Hasani. Zbog tih pretnji Ali Halimi rešio je da prijavi gore pomenuti incident vlastima jer se plašio da bi okrivljeni mogao da ode tako daleko da ih ostvari.

III. Ocena dokaza

Činjenice na kojima se zasniva ova presuda temelje se na dokazima izvedenima na glavnom pretresu, ponajviše na svedočenju oštećene stranke Alije Halimija i svedoka Ismajla Fetahua, Hamdije Rushitija i Maxhuna Sokolija. Uzet je u obzir i iskaz svedoka Srđana Stanišića, ali

samo u meri u kojoj se slaže sa iskazima drugih svedoka. Sud nije uzeo u obzir iskaz svedoka Slađana Boškovića, jer je jasno da on nije video kako se odigrao incident između okrivljenog i oštećene stranke.

Čijenice u vezi sa incidentom zasnivaju se na iskazu oštećene stranke **Alije Halimija**, glavnog svedoka na okolnosti krivičnog dela. Ali Halimi je rekao da je 2. septembra 2004. bio prisutan ispred kapije osnovne škole "Anton Santori". Kao zaposleni u lokalnoj kancelariji za zajednice u Štrpcu, trebao je da prati povratak albanskih đaka u školu. Ali Halimi stigao je na lice mesta sa digitalnom kamerom da zabeleži događaj. U jednom času mu je prišao okrivljeni Slavko Staletović, koji je bio agresivan. Obratio se oštećenoj stranci na srpskom: *"Jebem ti Albansku majku; će ti skinem glavu"*. Slavko Staletović je rekao Aliji Halimiju na albanskom: *"Ono što smo vam uradili u ratu 1998-1999, nije ništa prema onom šta ćemo vam uraditi u sledećem ratu, klačemo vas, uključujući decu, treba da ih odvedete kasapinu na klanje a ne u školu. Ovo je Srbija a ne"*. U času kada je okrivljeni izgovarao te reči, na licu mesta je bilo oko 70-80 Albanaca i Srba. Prema svedoku, okrivljeni je pokušao da ga udari i oduzme mu kameru, ali je u tom času intervenisao američki policajac. Neko vreme nakon incidenta Ali Halimi je pokušao da razreši spor sa okrivljenim, ali mu je Slavko Staletović zapretio da će da ga ubije i pobegne u Srbiju. Poruku s tim sadržajem je Aliji Halimiju preneo opštinski službenik Afet Hasani.

Na osnovu ovog važnog iskaza oštećene stranke, veće je zaključilo da nema sumnje da se incident dogodio kako je gore opisano. Nije ustanovljeno ništa šta bi ukazivalo da je svedok pokušao da ne kaže neistinu. Štaviše, iz njegovog ponašanja tokom celog ispitivanja bio je jasno da je Ali Halimi tačno prikazao događaje i da je govorio istinu. Veće je ustanovilo da nema odstupanja između njegovog svedočenja na glavnom pretresu i njegovih svedočenja u istrazi. Zato je dalo veru iskazima ovog svedoka.

Dalje, jasno je da svedoku nije stalo do se lično osveti okrivljenome. Tokom ispitivanja jasno je objasnio da je rešio da nešto preduzme protiv njega jer je verovao da mu je život u opasnosti. Sem toga je rekao da činjenica da je Slavko Staletović Srbin nije bila razlog da ga prijavi. Rekao je kako sledi *"Bio bih zauzeo takav stav protiv bilo kojeg lica na Kosovu, bilo da je Albanac, Bošnjak ili Goranac. Postupio bih na isti način prema svakome, čak i prema svom sinu."*

Ove reči jasno ukazuju da su namere Alija Halimija bile dobre a da je jedini motiv za mere koje je preduzeo protiv okrivljenog bila želja da se izvrši pravda.

Iz svih gore pomenutih razloga veće ne sumnja u verodostojnost svedoka Alija Halimija i u istinitost njegovih iskaza.

Sem toga, iskaze Alija Halimija potpuno potkrepljuju iskazi svih drugih svedoka.

Svedok Hamdi Rushiti izjavio je 8. jula 2009. na sudu, da je bio prisutan na ulazu u osnovnu školu "Anton Santori" 2. septembra 2004. Hamdi Rushiti video je Slavka Staletovića kako prilazi Aliju Halimiju, kada je ovaj fotografisao. Svedok je potvrdio da je čuo kako okrivljeni psuje majku oštećenoj stranci: "*Jebem ti albansku majku*". Dalje, posvedočio je da je u vreme kada se dogodio incident blizu škole bila gomila đaka i roditelja albanske i srpske nacionalnosti. Prema ovom svedoku, na licu mesta su bili i policajci KPS-a i KFOR-a kako bi razdvojili članove dvaje zajednice. Štaviše, jedan međunarodni policajac je intervenisao između Staletovića i Halimija da spreči eskalaciju sukoba. Međutim, s obzirom na protok vremena, on nije mogao da ponovi reči koje je izrekao okrivljeni. Kada mu je predočeno šta je rekao u svojim ranijim izjavama, od 27. septembra 2004., posebno reči koje je izrekao okrivljeni, Hamdi Rushiti je potvrdio te iskaze.

Svedok je bio u odličnoj poziciji da čuje reči okrivljenoga jer je bio veoma blizu ne samo Slavku Staletoviću (20 metara), nego i Aliju Halimiju (5-10 metara). Poneke rupe u pamćenju tokom ispitivanja mogu se lako objasniti protokom vremena, jer se krivično delo dogodilo pred 5 godina. S obzirom na gore pomenute okolnosti, veće ne sumnja u verodostojnost svedoka Hamdije Rushitija.

U svojem iskazu na sudu, 8. jula 2009., svedok **Ismajl Fetahu** opisao je kako se odvijao povratak albanskih đaka u tu školu. Svedok je video kada je okrivljeni izašao iz svojih kola i ušao u sukob sa Alijem Halimijem. Prema ovom svedoku, pred školom je bila velika gomila ljudi, u kojoj su bili nastavnici, đaci i roditelji obaju nacionalnosti – Albanci i Serbi. Atmosfera je bila veoma napeta, jer Srbi nisu želeli da dopuste da se albanski đaci vrate u školu. Ni ovaj svedok nije se mogao tačno prisetiti reči koje je izgovorio okrivljeni. Kada su mu predočeni njegov raniji iskazi, od 27. septembra 2004. i 22. oktobra 2004., on ih je samo potvrdio. Jasno je da je u ono vreme, odmah nakon incidenta, policiji mogao da da mnogo detaljnije iskaze. Nema razloga da se sumnja u njegovu verodostojnost, jer nije čudno da da pamćenje izdaje nakon proteka 5 godina. Ključno pitanje je da je Ismajl Fetahu potvrdio šta je tačno okrivljeni rekao oštećenoj stranci i pod kojim okolnostima.

Drugi važan očevidac celog incidenta jeste **Maxhun Sokoli**. U iskazima na sudu 15. jula 2009., svedok je rekao da je bio prisutan kod ulaza u osnovnu školu "Anton Santori" 2. septembra 2004. Maxhun Sokoli video je kako okrivljeni preti Aliju Halimiju, dok je ovaj snimao situaciju. Prema svedoku, Slavko Staletović je govorio srpski i albanski. Zbog proteklog vremena, ni ovaj svedok nije mogao tačno da se seti šta je rekao okrivljeni Aliji Halimiju. Kada su mu predočeni njegovi raniji iskazi, od 27. septembra 2004. i 30. oktobra 2004., on ih je samo potvrdio.

Iz ocena iskaza svedoka Maxhuna Sokolija čini se da se podudaraju u velikoj meri. Ovde treba još jednom naglasiti, kao i u slučaju gore pomenutih svedoka, da je Maxhun Sokoli policiji dao detaljnije iskaze odmah nakon incidenta. No, to nikako ne ukazuje da je njihova verodostojnost u pitanju, jer je normalno da sećanje bleđi nakon protoka oko 5 years.

Šta se tiče iskaza svedoka **Srđana Stanišića**, ovo ih veće smatra veoma važnima. Ovaj svedok je bio prisutan na licu mesta po službenoj dužnosti – policajca čija je dužnost bila da održava javni red na tom mestu. Prema Srđanu Stanišiću, on je svedočio sporu između Slavka Staletovića i Alije Halimija. Najvažniji momenat jeste da je taj svedok čuo neki razgovor: “*Čuo sam neki razgovor ali ne znam tačno šta*”. Razlog zašto ovaj svedok nije mogao da tačno čuje šta su razgovarali okrivljeni i oštećena stranka jeste to što se Srđan Stanišić nalazio kod ulaza u školu. Srđan Stanišić se pomerio na to mesto zbog činjenica da je kod ulaza u školu bilo više ljudi i zato što je tamo “*bio veoma potreban*”. Dakle, Srđan Stanišić je bio tako zauzet i zabavljen svojim profesionalnim dužnostima da jasno nije mogao da prati spor između strana u sukobu. Svedok je iskreno rekao: “*Bio sam mnogo više usredotočen na grupu ljudi koja se nalazila ispred škole*”. Iz tog razloga nije čuo uvrede koje su izgovorene tokom incidenta. Zapravo, svedok: “*nije čuo ništa, nego je samo video da se obraćaju jedan drugome*”. Međutim, to nije razlog da se usmnja u njegovu verodostojnost jer se iskazi ovog svedoka podudaraju sa iskazima drugih svedoka u veoma velikoj meri i, još važnije, jer izveštaj Srđana Stanišića dopunjava iskaze gore pomenutih svedoka. Ključna činjenica jeste da ovaj nepristrasan izveštaj potvrđuje da je na licu mesta bilo mnogo ljudi obe nacionalnosti – Albanaca i Srba. I svedok **Sladjan Bošković**, otac troje dece, bio je prisutan 2. septembra 2004. na ulazu u školu. Izgleda da on nije mogao da svedoči o toku incidenta jer, kako je rekao: “*Nisam video da su razgovarali*” Sem toga je rekao: “*Nisam ništa čuo jer sam bio predaleko da bih išta čuo*”. Zato iskazi ovog svedoka nisu bili relevantni za predmet ovog slučaja.

Okrivljeni **Slavko Staletović** branio se i tokom istrage i na glavnom pretresu. Na pitanja tokom pretresa 30. jula 2009. priznao je da je 2. septembra 2009. bio prisutan na licu mesta. Tamo je došao iz znatiželje: “*Primitio sam komešanje i zaustavio se jer sam po prirodi znatiželjan. Bio sam u svojim kolima, Kada sam stigao do škole video sam da je tamo policija UNMIK-a, policija KPS-a i međunarodni. Rešio sam da se vratim do svojih kola, ali put mi je bio zakrčen. Kada sam se napokon uspeo probiti do kola, izašao sam na put i uključio se u saobraćaj(...)*U tom času primetio sam tu osobu po imenu Aliu. Video sam da je usmerio video kameru ili foto aparat. Iz kola sam mu mahnuo da me ne snima jer je to pokušao, (...) ali on je nastavio. (...) Zakočio sam, otvorio vrata i upitao ga “*S kojim pravom me snimaš?*”. Čas nakon toga, 1-2 sekunda, intervenisao je policajac iz SAD. Upozorio me, (...) mahnuo mi je da se udaljim sa lica mesta (...) Jasno, ušao sam u kola i otišao.”. Iskazi okrivljenog do ovog momenta su ubedljivi jer odgovaraju dokazima prikupljenima tokom postupka.

Istovremeno, okrivljeni je opovrgao da je psovao tokom incidenta sa Alijem Halimijem. Ovaj službeni iskaz je u suprotnosti sa iskazima koje je dao u istrazi. Kada mu je predočeno da je rekao: “*Možda sam mu opsovao majku, ali nisam mu rekao “Jebem ti albansku majku”(...* Rekao sam mu: *prestani da snimaš, nosi se u pičku materinu*” on je to opovrgao, rekavši: “*To nije tačno, poričem to: Tvrdim da to nisam rekao.*” Kada mu je pokazan zapisnik iskaza kojeg je dao, okrivljeni je pokušao je da se odbrani, rečima: “*Ovo je moj potpis. Potpisao sam zapisnik nakon nekoliko dana. Najpre sam ga dobio na albanskom. Odbio sam ga rekavši da*

ne razumem. Tamo je bilo nekoliko službenika suda koji su me pogledali tako da sam se osetio pod pritiskom. Tada sam potpisao. (...) Dok su me ispitivali bio je prisutan tumač, ali zapisnik mi nije preveden. (...). Ne sumnjam u tumača nego u njegovo znanje i u tačnost njegovog prevoda. To je problem . Poznajem (tumača) veoma dobro. On je dobar čovek, ali moguće je da je pogrešio . Znam kako dobro govori srpski, poznajemo se”

Iskazi koje je okrivljeni dao u istrazi su prihvatljivi kao dokazi, budući da zakon jasno kaže da je:”iskaz kojeg okrivljeni da policiji ili javniom tužiocu prihvatljiv na sudu ako je dat prema odredbama članova 229 do 236 ovog zakona. Takvi iskazi mogu se upotrebiti da se ospori svedočenje okrivljenoga na sudu (član 156 KZKP). Budući da iskazi okrivljenoga nisu dati u suprotnosti sa gore pomenutim članovima, smatramo ih prihvatljivim dokazima.

Nakon što je razmotrilo sve dokaze prikupljene tokom tekućeg postupka, veće je ubeđeno da je verziju koju je izneo okrivljeni treba tumačiti kao neplodan pokušaj da ospori navode da je počinio krivično delo koje mu se stavlja na teret.

IV. Pravna ocena: Nakon što je analizirao spis predmeta i ispitao svedoke i okrivljenoga tokom postupka, sud je ustanovio da je neosporno da je Slavko Staletović kriv za krivično delo koje mu stavlja na teret u potvrđenoj optužnici. Jasno je da je okrivljeni počinio krivično delo podstrekavanje nacionalne, rasne, verske i etničke mržnje, razdora i netolerancije, prema članu 115, stav 1 KZK, tako što je 2. septembra 2004., oko 10:15 h, ispred kapije osnovne škole “Anton Santori”, na pola puta između Donje Vitine i Gornje Vitine, poticao na mržnju, razdor ili netoleranciju između nacionalnih, rasnih, verskih, etničkih grupa koje žive u opštini Štrpce, obrativši se oštećenoj stranci, g. Aliji Halimiju na srpskom *“Jedem ti albansku majku, će ti skinem glavu”* Ali je bio u svojstvu službenika za zajednice u opštini Štrpce. Dok je g. Halimi snimao u dokazne svrhe radi evidentiranja povratka albanskih đaka u školu, okrivljeni je rekao s mržnjom, npr. *“Ništa vam nismo uradili u ratu 1998-1999, prema onome šta ćemo da vam uradimo u sledećem ratu, klačemo vas, uključujući decu. Treba da ih odvedete kasapinu da ih pokolje, a ne u školu. Ovo je Srbija a ne Kosovo”* Tada je pokušao da zgrabi kameru, ali je intervenisao jedan američki policajac i odveo okrivljenoga sa mesta incidenta.

Ustavi mnogih država jemče slobodu javne reči. Sem toga, ona je zaštićena međunarodniom pravom instrumentima, kao što je Univerzalna deklaracija ljudskih prava (član 19), Međunarodni sporazum o građanskim i političkim pravima (član 19), Afrička povelja o ljudskim pravima i pravima naroda (član 9), Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (član 10). **Pravo pojedinca na slobodu javne reči nije apsolutno pravo i može se ograničiti pod određenim okolnostima.** Prema članu 19 Međunarodnog sporazuma o građanskim i političkim pravima, ograničavanje slobode javne reči treba da bude “propisano zakonom” i “nužno radi poštovanja prava i ugleda drugih ljudi”, ili “za zaštitu ustavnog poretka i javnog reda, narodnog zdravlja ili morala.” Drugi sporazumi predviđaju slična

ograničenja ovog prava. Konkretno, član 20 Međunarodnog sporazuma o građanskim i političkim pravima sadrži pozitivnu obavezu da se sloboda javne reči ograniči u slučajevima "zagovaranja nacionalne, rasne ili verske mržnje koji predstavljaju podstrekavanje na diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje." Član 20(2) propisuje da takvo zagovaranje "treba zabraniti zakonom." Slične obaveze sadrži član 13(5) Američkog sporazuma o ljudskim pravima i član 4(a) Međunarodne konvencije o eliminaciji svih oblika rasne diskriminacije.

Kod većanja o kazni za Slavka Staletovića, sud je bio vezan članom 115, stav 1 KZK, koji propisuje do pet godina zatvora ili novčanu kaznu. Prema članu 38 (1) i (2) KZK, kazna zatvora ne može biti kraća od petnaest dana. Kazna zatvora se određuje u puni godinama i mesecima, a kada je kraća od šest meseci, u punim danima. Prema članu 64 (1) KZK, ovo veće uzelo je u obzir i sledeće okolnosti:

1. Kao olakšavajuće okolnosti:

- Nije ranije osuđivan,
- Oženjen je, ima porodicu i radi,
- Krivično delo je počinjeno davno,
- Okrivljeni nije kršio zakon nakon što je počinio krivično delo.

Kao olakšavajuću okolnost veće je uzelo i činjenicu da je krivični postupak trajao neuobičajeno dugo. Za dugo trajanje nije odgovoran okrivljeni, koji je živio sa teretom krivičnog postupka protiv njega od 2004.

2. Kao otežavajuće okolnosti:

- Velik stepen opasnosti po zaštićenu vrednost, budući da izgradnja tolerancije i prihvatanja u post-konfliktnoj državi kao što je Kosovo nije moguća u atmosferi mržnje, razdora i netolerancije.

Nakon što je pažljivo razmotrilo sve te okolnosti, veće je ustanovilo da bi zatvorska kazna od 120 dana bila odogovarajuća i nužna da se u potpunosti ostvare svi ciljevi sankcije prema članu 64 (1) KZK.

Veće je ocenilo da su se stekli uslovi za izricanje uslovne kazne. U krivičnom postupku je uzeto u obzir dosadašnje ponašanje okrivljenoga i njegovo ponašanje nakon počinjenja navedenog krivičnog dela, pa je rešilo da ga kazni službenom opomenom kako bi ga ubedilo da zakon treba poštovati. Kao dodatnu meru, izriče novčanu kaznu od 200 €, plativo u 10 mesečnih rata. Uslovna kazna zatvora izriče se na rok od tri godine, računajući od časa pravosnažnosti kazne. Taj rok je nužan i dovoljan da se postigne svrha kažnjavanja, a osobito da se spreči da ponovo prekrši zakon.

Kod određivanja novčane kazne i plaćanja u mesečnim ratama, sud je uzeo u obzir prihode prekršioca, njegovu ličnu, porodičnu i finansijsku situaciju i finansijski potencijal.

V. Troškovi krivičnog postupka:

Okrivljeni treba da plati troškove krivičnog postupka prema članovima 99 i 102 KZK. Na ime sudskog paušala naplatiće se 100 €.

Presedavajući sudija
Arkadiusz Sedek

Zapisničar
Valentina Gashi